ЗМІСТ

Методичні рекомендації з використання соціальних мереж у Збройних Силах України

Анотація

Методичні рекомендації з використання соціальних мереж у Збройних Силах України (далі — Рекомендації) розроблено Головним оперативним управлінням Генерального штабу Збройних Сил України та погоджено із заінтересованими органами військового управління та структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил України.

Ці Рекомендації розроблені з метою надання порад та пропозицій щодо висвітлення інформації про діяльність Збройних Сил України та правил поведінки військовослужбовців у соціальних мережах.

ГОЛОВНЕ ОПЕРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2023

УДК [316.77:004.738.5] (477)
М 54

М 54 **Методичні рекомендації соціальних мереж у Збройних Силах України.** — Київ: «Центр учбової літератури», 2023. — 28 с.

ISBN 978-611-01-2879-7

Методичні рекомендації з використання соціальних мереж у Збройних Силах України (далі — Рекомендації) розроблено Головним оперативним управлінням Генерального штабу Збройних Сил України та погоджено із заінтересованими органами військового управління та структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил України.

Ці Рекомендації розроблені з метою надання порад та пропозицій щодо висвітлення інформації про діяльність Збройних Сил України та правил поведінки військовослужбовців у соціальних мережах.

ISBN 978-611-01-2879-7

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	5
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6-7
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	8
1	ОГЛЯД СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ТА МЕСЕНДЖЕРІВ	9-12
2	БЕЗПЕКА І РИЗИКИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	13
2.1	Небезпечні фактори під час роботи в Інтернеті	13-14
2.2	Приклади службової і конфіденційної інформації та можливі наслідки її поширення в соціальних мережах (медіа)	15-16
3	ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ОФІЦІЙНИХ СТОРІНОК ОРГАНІВ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА ПІДРОЗДІЛІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ТА ВИМОГИ ДО НИХ	17
3.1	Порядок створення офіційного акаунту та його верифікація	17-18
3.2	Вимоги до інформації, яка поширюється на офіційних сторінках	18-20
3.3	Символіка Збройних Сил України	20
4	ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	21-23
5	РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ТА МЕСЕНДЖЕРАХ	24-26
6	ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА	27

ВСТУП

Сучасні виклики зумовлені застосуванням Російською Федерацією технологій гібридної війни та перенесенням театру воєнних дій у площину інформаційного простору, перетворили його на одну з ключових арен протиборства.

Аналіз способів ведення останніх збройних конфліктів свідчить, що у військовій справі настав новий етап розвитку, коли ефективність сучасних засобів ураження все більше визначається не стільки вогневою міццю, скільки ступенем інформаційної безпеки. У змісті військових дій все більше зростає значимість інформаційного протиборства і перевага у ступені інформованості стає неодмінною умовою перемоги у війні.

На сьогодні соціальні мережі є зручним та ефективним засобом комунікації. Вони надають величезну свободу висловлювань в інформаційному просторі, який є відкритим та доступним для всіх. При ефективному їх використанні вони стають потужним інструментом для підняття іміджу та репутації Збройних Сил України, підтримання зв'язків з громадськістю, спілкування та обміну досвідом тощо.

Крім того, соціальні мережі можуть ефективно використовуватись у ході реабілітації військовослужбовців, для підвищення та підтримання на високому рівні їх морально-бойового духу та популяризації військової служби серед населення.

Водночас відкритий та глобальний характер соціальних мереж та медіа створює передумови до збору й аналізу іноземними розвідками конфіденційної інформації про діяльність Збройних Сил України, персональних даних військовослужбовців та членів їх родин, а також використання противником соціальних мереж для вербування особового складу та здобуття необхідної йому інформації.

Керівництво Збройних Сил України не забороняє військовослужбовцям та працівникам Збройних Сил України використання соціальних мереж. Однак з метою забезпечення їх захисту та безпеки важливо, щоб вони були обізнані про можливі загрози, які впливають як на їх службову діяльність, так і на приватне життя.

Положення цієї публікації викладені з метою надати допомогу військовослужбовцям та працівникам Збройних Сил України, членам їх родин та близьким у правильному використанні соціальних мереж, медіа-порталів та месенджерів, поширенні інформації про діяльність Збройних Сил України та обмеженні доступу до їх персональних даних.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
	Закон України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України", із змінами, Верховна Рада України, Київ, 2020
	Закон України "Про телекомунікації", із змінами, Верховна Рада України, Київ, 2020
	Закон України "Про інформацію", із змінами, Верховна Рада України, Київ, 2016
ВКП 18-00(01).01	Доктрина публічного спілкування, Київ, 2020
	Пам'ятка щодо забезпечення інформаційної безпеки при роботі в мережі інтернет, Департамент контр-розвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки Служби безпеки України, Київ, 2019
	Рекомендації для персоналу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України щодо поводження в соціальних мережах, Управління інформаційних технологій, Київ, 2014
ВП 1-185(49)03.01	Порадник "Медіаграмотність. Практичні поради військовослужбовцям Збройних Сил України", Київ, 2021
	U.S. Marine Corps Social Media Handbook, Headquarters Marine Corps Communication Directorate Production and Engagement, 2021
	Using Social Media in the British Army, The British Army's Social Media Policy, Digital Army, Version 5, July 2020
	Family Guidance For the Internet and Social Media. OPSEC, PII and Identity Management, United States Fleet Forces, February 2019
	U.S. Navy Social Media Handbook for Navy leaders, communicators, Sailors, families, ombudsmen and civilians, March 2019
	Identity Awareness, Protection, and Management Guide. A Guide for Online Privacy and Security Comprised of the Complete Collection of Department of Defense Smart Cards Seventh Edition, US Department of Defense, September 2018
	Guide du bon usage des réseaux sociaux, À destination de tous les militaires et civils du ministère de la Défense et de leur entourage, 2016
	U.S. Army Social Media Handbook, Army Office of the Chief of Public Affairs, Online and Social Media Division,1500 Pentagon, Washington, DC, January 2011
	The U.S.M.C. Social Media Principles marine Corps, Insider Threat Working Group, the Marine Corps Production Directorate, Defense Media Activity, the Marine Corps Division of Public Affairs

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

IP адреса (Internet Protocol Address) – це ідентифікатор (унікальний числовий номер) мережевого рівня, який використовується для адресації комп'ютерів чи пристроїв у мережах, які побудовані з використанням протоколу TCP/IP.

Акаунт (обліковий запис) – сукупність інформації про користувача, засобів та його прав відносно багатокористувацької системи. Обліковий запис, як правило, містить відомості, необхідні для ідентифікації користувача при підключенні до системи, інформацію для авторизації і обліку. Це ім'я користувача та пароль.

Вебсайт (або сайт) – сукупність вебсторінок та вмісту, доступних у Інтернеті, які об'єднані як за змістом, так і за навігацією під єдиним доменним ім'ям. Сайтом також називають вузол Інтернету (комп'ютер), за яким закріплена унікальна IP-адреса, що ідентифікує його в мережі.

Відеоконференція – телекомунікаційна технологія, що забезпечує одночасну двосторонню передачу, обробку, перетворення та представлення інтерактивної інформації на відстані в режимі реального часу *(Skype, Viber, Zoom).*

Загрози інформаційній безпеці – сукупність умов і факторів, що створюють небезпеку життєво важливим інтересам особистості, суспільства і держави в інформаційній сфері.

Захист інформації - сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї.

Інформація – це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Інформаційна безпека – здатність забезпечувати захист від знищення, перекручення, блокування інформації, її несанкціонованого витоку або від порушення встановленого порядку її маршрутизації.

Інформаційна загроза – наміри, дії або явища, які шляхом інформаційного впливу на соціальні об'єкти, інформаційну інфраструктуру та інформаційні ресурси можуть ускладнити (унеможливити) реалізацію національних інтересів держави (функцій її структурних органів).

Інформаційний ресурс – документи або масиви документів, які зберігаються в інформаційних системах.

Інформаційна система – це сукупність обладнання, методів та процедур, і, в разі необхідності, персоналу, організованого для виконання функцій накопичення, обробки, зберігання та передавання даних.

Інформаційний простір – це інформаційне середовище, в якому відбуваються інформаційні процеси та інформаційні відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони та захисту інформації, інформаційних продуктів та інформаційних ресурсів.

Інформаційне середовище – це частина інформаційного простору, що характеризується мінімальною територією поширення та обмеженою кількістю суб'єктів інформаційної діяльності, обумовлюється своєрідним інформаційним мікрокліматом, що включає сукупність способів, прийомів, заходів та умов безпосереднього здійснення інформаційної діяльності.

Кіберзагроза - наявні та потенційно можливі явища і чинники, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України у кіберпросторі, негативно впливають на стан кібербезпеки держави, кібербезпеку та кіберзахист її об'єктів.

Кібербезпека - захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави під час використання кіберпростору, за якої забезпечуються сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національній безпеці України у кіберпросторі.

Кіберзахист - сукупність організаційних, правових, інженерно-технічних заходів, а також заходів криптографічного та технічного захисту інформації, спрямованих на запобігання кіберінцидентам, виявлення та захист від кібератак, ліквідацію їх наслідків, відновлення сталості і надійності функціонування комунікаційних, технологічних систем.

Кіберпростір - середовище (віртуальний простір), яке надає можливості для здійснення комунікацій та/або реалізації суспільних відносин, утворене в результаті функціонування сумісних (з'єднаних) комунікаційних систем та забезпечення електронних комунікацій з використанням мережі Інтернет та/або інших глобальних мереж передачі даних.

Кібероборона - сукупність політичних, економічних, соціальних, військових, наукових, науково-технічних, інформаційних, правових, організаційних та інших заходів, які здійснюються в кіберпросторі та спрямовані на забезпечення захисту суверенітету та обороноздатності держави, запобігання виникненню збройного конфлікту та відсіч збройній агресії.

Комунікація – процес передачі інформації (фактів, ідей, поглядів, емоцій тощо) вербальним, письмовим, друкованим, аудіовізуальним, електронним та іншим способом між суб'єктами або від суб'єкта до об'єкта інформаційно-комунікаційної діяльності та в зворотному напрямку.

Медіа-блог – це вебсайт, головний зміст якого записи, зображення чи мультимедіа, які регулярно публікуються.

Медіахостинг (медіа-портал) – послуга надавання дискового простору, підключення до мережі та інших ресурсів для розміщення медіа (фото, відео) інформації на сервері, що постійно перебуває в Інтернеті *(YouTube, Vimeo).*

Месенджери – це програми (платформи), що дозволяють створювати обмін повідомленнями між користувачами в режимі реального часу (он-лайн) *(Viber, Telegram, WhatsApp, Signal, Facebook Messenger).*

Проксі-сервер – сервер (комп'ютерна система або програма) в комп'ютерних мережах, що дозволяє клієнтам виконувати непрямі (через посередництво проксі-сервера) запити до мережевих сервісів.

Соціальні медіа – он-лайн технології, завдяки яким користувачі контенту через свої дописи стають його співавторами і можуть співпрацювати, спілкуватися, ділитися інформацією або брати участь у будь-якій іншій соціальній активності із усіма іншими користувачами сервісу *(TikTok, Likee).*

Соціальна мережа – це сервіс (вебдодаток), який використовується користувачами для підтримки соціальних зв'язків в Інтернеті. Важливим елементом мережі є контент (зміст, інформація), який створюється її користувачами *(Facebook, Instagram, Twitter, MySpace).*

Фішинг – вид шахрайства, метою якого є здобування у довірливих або неуважних користувачів соціальних мереж власних (інших користувачів) персональних даних або відомостей.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочується
ЗМІ	Засоби масової інформації
НАТО (NATO)	Організація Північноатлантичного договору (en: North Atlantic Treaty Organization)
ОІД	Об’єкт інформаційної діяльності
ПЕОМ	Персональна електронно-обчислювальна машина
РНБО	Рада національної безпеки і оборони

Книги, які можуть вас зацікавити

Алгоритм дії командира військової частини при виявленні та направленні на лікування військовослужбовців з алкогольною залежністю

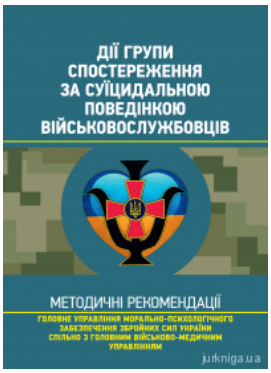

Дії групи спостереження за суїцидальною поведінкою військовослужбовців

Превентивні психофізіологічні заходи з попередження розвитку дезадаптації у військовослужбовців (невротичних та психічних розладів, пресуїцидальних...

Профілактика відхильної поведінки у військовослужбовців

Пам'ятка психологу для психологічного супроводження військовослужбовців в екстремальних умовах

Психологічна робота з військовослужбовцями -учасниками бойових дій на етапі відновлення

Перейти до галузі права
Військове право